

Täysistunto

Perjantai 19.2.2016 klo 12.59—13.30

Täysistunto alkoi klo 12.59. Täysistunto päättyi klo 13.30.

Puhetta johti ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen (12.59—13.30).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 18.2.2016 antanut hallituksen esitykset HE 7-10/2016 vp, joista HE 9/2016 vp on esitys vuoden 2016 lisätalousarvioksi.

2.2. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 402, 403, 406, 407, 409, 410, 414-418, 420, 421, 425, 427, 430/2015 vp.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annetun lain, valtion erityisrahoitusyhtiöistä annetun lain 8 a §:n sekä valtion vientitakuista annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 144/2015 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 1/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 1/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

13.01 **Kaj Turunen ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annettua lakia, valtion erityisrahoitusyhtiöistä annettua lakia ja valtion vientita-

Pöytäkirja PTK 11/2016 vp

kauksista annettua lakia. Hallituksen esityksessä ehdotetaan korotettavaksi Suomen Vientiluotto Oy:n vienti- ja alusluottojen myöntämisen enimmäisvaluutta ja Finnvera Oyj:n myöntämien vientitakuiden enimmäisvaluutta. Samalla hallitus esittää korotettavaksi valtioneuvoston Finnvera Oyj:lle myöntämien takausten enimmäismäärää. Tavoitteena on edistää suomalaisten pääomatavaravientiä harjoittavien yritysten viennin rahoituksen kilpailukykyä ja siten parantaa niiden mahdollisuuksia saada vientihankkeita.

Vienti- ja alusluottojen myöntämisen enimmäisvaluutta Suomen Vientiluotto Oy:lle hallitus ehdottaa korotettavaksi nykyisestä 7 miljardista 13 miljardiin euroon. Lisäksi hallitus esittää korotettavaksi korontasausvaluutta 7 miljardista eurosta 13 miljardiin euroon ja valtion erityisrahoitusyhtiöistä annettua lakia muutettavaksi niin, että yhtiöllä saa olla valtion takaamien lainojen pääomaa takaisin maksamatta ja lainaohjelmia euromääräiseltä vasta-arvoltaan enintään 15 miljardia euroa. Hallitus esittää myös valtion vientitakuista annettua lakia muutettavaksi siten, että Finnvera Oyj:n myöntämien vientitakuiden ja suojautumisjärjestelyiden yhteenlaskettua vastuuta nostettaisiin 17 miljardista eurosta 19 miljardiin euroon. Lisäksi ehdotetaan korotettavaksi erityisriskinoton takausvaluutta 3 miljardista 3,5 miljardiin euroon.

Talousvaliokunta pitää saadun selvityksen perusteella ilmeisenä, että vientirahoituksen osalta kilpailluilta rahoitusmarkkinoilta ei edelleenkään ole saatavissa riittävästi rahoitusta erityisesti pitkäaikaista rahoitusta edellyttäviin vientihankkeisiin. Samoin on nähtävissä, etteivät vientihankkeet toteudu, mikäli myyjä ei pysty järjestämään vientihankkeen rahoitusta kilpailukykyisin ehdoin. Markkinoilla on kansainvälisestikin arvioiden nähtävissä selkeä markkinapuute, jonka paikkaamiseksi valtion täydentävä rahoitus on tarpeen. Esityksellä vastataan kiristyneeseen kansainväliseen kilpailuun pyrkimällä pitämään suomalainen vientirahoitusjärjestelmä vähintään samalla tasolla tärkeimpien kilpailijamaiden kanssa.

Talousvaliokunta pitää hallituksen esitystä perusteltuna ja tarpeellisenä, mutta samalla se kiinnittää huomiota siihen, että valtion vastuiden näin edelleen kasvaessa myös riskit mahdollisista tappioista kasvavat. TEM:n arvion mukaan vastuut kasvavat vuoteen 2030 mennessä nykyisestä lähes 7 miljardista eurosta jo yli 30 miljardiin euroon, mikäli uusien luottojen nykyinen myöntötahti jatkuu. Valiokunta on kiinnittänyt huomiota myös siihen, että pääosa viennin rahoituksesta keskittyy suhteellisen suppeaan osaan vientiteollisuuden aloja. Viennin rakenteen monipuolistumista tulisi pyrkiä edesauttamaan myös vientirahoituksen keinoin. Tämä edellyttää, että myös pienet ja keskisuuret kasvuyritykset voivat nykyistä paremmin hyödyntää valtion tukemaa viennin rahoitusta. Valiokunta pitääkin hyvänä saatua selvitystä, jonka mukaisesti parhaillaan viimeistellään tähän liittyviä uusia instrumentteja.

Valiokunta kiirehtii vuoden 2016 aikana tehtävää selvitystä järjestelmän toiminnasta, vaikuttavuudesta ja riskeistä sekä edellyttää, että selvityksessä kiinnitetään huomiota muun muassa Valtiontalouden tarkastusviraston kertomuksessa esille nostettuihin seikkoihin. Nykytilanteessa on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei valtion voimistunut rooli muodostu markkinoiden normalisoitumisen esteeksi. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomi jatkaa aktiivista toimintaa OECD:n vientiluottosääntelyn kehittämiseksi ja selkeyttämiseksi siten, ettei sen erilainen tulkinta osaltaan vääristä kilpailutilannetta markkinoilla.

Talousvaliokunta puoltaa yksimielisesti hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Pöytäkirja PTK 11/2016 vp

13.06 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Talousvaliokunta on tehnyt mielestäni asiasa hyvää työtä, ja siitä kiitos myös valiokunnan puheenjohtajalle.

Kuitenkin iso huolestamme liittyy tähän viennin suppeaan pohjaan. Meillä on edelleen vain ja ainoastaan 2—3 avaintoimialaa, toisin kuin Ruotsissa, missä viennin pohja on paljon monipuolisempi. Samoin riskienhallinnassa voimme katsoa pohjoismaalaisia kollegoitamme: esimerkiksi Tanskassa eläkeyhtiöt ottavat vastuuta viennin riskeistä. Voisiko tällainen olla mahdollista myös meillä? Myös liikepankkien rooli mietityttää. Miksi meillä systeemi menee siihen suuntaan, että valtio kantaa vastuun tässäkin asiassa?

SDP vaati omassa vaihtoehtobudjetissaan nopeita toimia hallitukselta pk-yritysten rahoittamiseksi. Kysynkin nyt teiltä: koska Finnvera tuo ulos tämän niin sanotun juniorilainan, jolla myös pk-yritysten asemaa vahvistettaisiin? Nythän ongelma on se, että nämä kaikki viennin isot summat, mistä puhumme, kohdistuvat meidän isoihin yrityksiin, ja meidän viennin ongelmat, kuten kaikki tiedämme, ovat pk-sektorilla.

13.08 Antti Lindtman sd: Arvoisa puhemies! Nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys ja valiokunnan yksimielinen mietintö ovat kannatettavia. SDP tukee kaikkia niitä toimia, joilla pystymme parantamaan vientiyritysten tilannetta. Suomi elää viennistä. Suomi tarvitsee vientiä. Viime kädessä tästä on kiinni meidän hyvinvointimme.

Arvoisa puhemies! SDP esitti viime syksynä vaihtoehtobudjetin yhteydessä vienti- ja yrittäjäyyspakettia, ja edustaja Skinnari otti tässä erittäin tärkeän asian esiin. Nimittäin meillä on pk-yritysten osuus viennistä kansainvälisesti ja pohjoismaaisesti katsoen erittäin alhainen. Nyt olisi tärkeää, että nimenomaan pienten ja keskisuurten yritysten rahoitustilannetta helpotettaisiin tässä pankkivetoisessa rahoituksessa, ja olisikin hyvä, että täällä läsnä olevat hallituspuolueiden edustajat kertoisivat, aikooko hallitus tarttua asiaan ja milloin hallitus aikoo tuoda eduskuntaan esityksen Finnveran uuden juniorilainaohjelman perustamisesta. Olemme tätä odottaneet. Nyt tarvittaisiin toimia. Meillä ei ole aikaa pelkästään odottaa työmarkkinaratkaisua tai mahdollisia pakkolakeja, jotka tulisivat voimaan vasta 2017. Tarvitsisimme toimia tässä ja nyt.

Näiden lisäksi, arvoisa puhemies, Suomen olisi nyt syytä ottaa käyttöön työeläkemaksu- ja Emu-puskurit, joilla vientiyritysten kustannustaakkaa helpotettaisiin tässä ja nyt ilman, että ammutaan kotimarkkinoita omaan jalkaan. Maistuisiko tämä esimerkiksi talousvaliokunnan puheenjohtajalle?

13.10 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En ole niinkään varma siitä, pitäisikö eläkeyhtiöitten ottaa riskiä vientiyritysten kaupankäynnistä ulkomaille, onko se se oikea tie ja ratkaisu. Täytyyhän meidän eläkevarat kuitenkin pitää turvatuissa sijoituksissa, ja siinä mielessä kun niillä aletaan käymään kauppaa, niin se tie voi olla loputon.

Mutta itse tähän viennin edistämiseen: Tämä on erittäin tärkeä asia, minkä edustaja Skinnari nosti esille. Nimittäin se on totta, että mitä pienemmät yritykset ovat pk-yrityssektorilla, niin kun mennään mikroyrityksiin, alle 10 hengen työntekijöitten yrityksiin, niin esimerkiksi Ruotsissa kolmin—nelinkertaisesti enemmän tehdään vientiä ulkomaille kuin suomalaisissa yrityksissä, ja Euroopassa kaikilla yrityksillä on sama trendi. Suomessa ei ole osattu tarttua siihen, että edistettäisiin suomalaisten yritysten vientiä.

Olenkin esittänyt aikaisemmin sitä ja esitän nyttenkin sitä, että miksi me kaikki kansanedustajat emme voisi itse kukin vaalikauden aikana tehdä 1—2 vienninedistämismatkaa,

Pöytäkirja PTK 11/2016 vp

joilla me viemme näitä pieniä yrityksiä maailmalle. Esimerkiksi Aasiassa on helppo kansanedustajan avata ovia yrityksille ja viedä todella eteenpäin sitä kauppaa. (Puhemies ko-
puttaa) Meidän täytyy ajatella asioita uudella tavalla.

13.11 Kaj Turunen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Skinna-
ri ja Lindtman nostivat esille asian, jonka valiokuntakin nosti esille, nimenomaan pk-yri-
tysten viennin rahoituksen. Kyllä valiokunnan kuulemisissa kävi hyvin selkeästi esille se,
että parhaillaan viimeistellään näitä rahoitusinstrumentteja pk-yrityksien viennin rahoitta-
miseksi. Eli viimeistelyvaiheessa ovat nämä rahoitusinstrumentit, millä nimenomaan tue-
taan pk-yrityksien vientiä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä viimeinen vastauspuheenvuo-
ro, edustaja Salonen.

13.12 Kristiina Salonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Niikko
kaipaa eri vienninedistämismatkoja, mutta kyllä tässä perussuomalaisillakin olisi nyt mi-
nisteripestissään hallituksessa valvontaa tehtävänä. Nimittäin vaikka tämä itse esitys on
erittäin hyvä, niin erityisesti telakkateollisuudessa suomalaiset yritykset kohtaavat kilpai-
luepäkohtia, ja niihin hallituksen on nyt tarkasti kiinnitettävä huomiota ja neuvoteltava jat-
kuvasti EU:n sisällä tasavertaisista kilpailutekijöistä. Esimerkiksi Puolassa on meneillään
erilaisia hankkeita, joissa tuetaan valtion omistamia telakoita. Se tehdään kyllä hyvin tai-
ten, esimerkiksi muiden valtion omistamien yhtiöiden kautta tarjoamalla alennuksia teräk-
sestä ja sähköstä. Me emme saa olla sinisilmäisiä. Jos tavoitellaan EU:n sisäpuolella tasa-
puolista kilpailua, niin meidän on oltava tarkkoja siinä, miten tarjousten hinnat todellisuus-
dessa muodostuvat.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja puheenvuorolistaan.

13.13 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Työllisyyden ja viennin tukeminen on äärim-
mäisen tärkeää, ja SDP:hän on esittänyt omassa vaihtoehtobudjetissaan joukon konkreet-
tisia toimia, joilla nimenomaan vientiä tuemme. Meillä on esityksiä energiaverojen helpo-
tuksesta, väylämaksuista, myös esityksiä esimerkiksi vientiveturiverkostosta ja kaikesta
tästä. Mutta se, mikä meidän huolestuttaa, on ollut, arvoisa hallitus, on se, että kaikki työllis-
yystoimet tässä ja nyt hallitukselta mittavassa määrässä puuttuvat ja sen mukana puuttuu
kaikki. Se on iso talouspoliittinen ongelma, mikä meillä tämän kautta on edessämme.

On hyvä, että näitä pieniä esityksiä tulee. Mutta, puhemies, yksi asia minua nyt on ko-
vasti askarruttanut, ja toivoisin vaikka tässä salissa nyt saavani siihen vastauksen. Nimit-
tään viime kaudellahan keskustan puheenjohtaja, nykyinen pääministeri Sipilä, esitti mo-
neen kertaan, että on saatava miljardien kasvurahasto, jolla kaikki työllisyysongelmat rat-
kaistaan. (Eero Heinäluoma: Ei mikään pikkutoimenpide vaan iso!) Ja nyt olen lukenut
budjettikirjaa, odottanut hallitukselta toimia, ja en ole nähnyt esityksiä tästä miljardiluo-
kan rahastosta, josta neljä vuotta keskusta puhui nykyisen pääministerin johdolla. Kello
käy, kello käy, puhemies, Hakulista ei nyt näy, ja se minusta on suuri ongelma. Haluaisin
nyt ihan vakavasti kysyä teiltä, arvoisat hallituspuolueet, voisitteko nyt tarttua tähän silloi-
sen oppositiojohtaja Sipilän mittavaan esitykseen miljardiluo-kan kasvurahastosta, jolla to-
sissamme voisimme tarjota työpaikkoja ihmisille. Samoin tietenkin peräänkuulutan niitä

Pöytäkirja PTK 11/2016 vp

toimia, mitä SDP:n vaihtoehtobudjetissa on lukuisasti esitetty. Puhemies, kysymys siis kuuluu, missä tämä kasvurahasto viipyy. (Eero Heinäluoma: Hyvä kysymys!)

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkari: Ja tähän vastauspuheenvuoro edustaja Lindtmanille.

13.15 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt Viitanen otti erittäin tärkeän asian esiin, joka kyllä liittyy tähän käsillä olevaan esitykseen. Nyt me saimme kuulla — kiitos siitä valiokunnan puheenjohtajalle — tarkennuksen, koska tämä niin sanottu juniorilainaohjelma on tulossa. Ihan tarkkaa vastausta tietysti emme saaneet, mutta toivon, että hallituspuolueet voivat sen tarkentaa, nimittäin tällä asialla on kiire. Mutta todellakin, tämä miljardien kasvurahasto: Nythän ainakin tämän hetken tietojen mukaan kyseessä näyttää olevan vain myöntövaltuuksien korotus, oliko 300 miljoonalla, Finnveralle. Se on kyllä ihan jotain muuta kuin mistä nykyinen pääministeri, silloinen keskustan puheenjohtaja, pääministeri Sipilä, puhui, ja sitä ei näy. Luulenpa, että nyt tämän nykyisen hallituksen kasvurahoituksen suurin kriitikko olisi edellisen opposition puheenjohtaja Juha Sipilä. Osaako Hoskonen esimerkiksi sanoa, koska tämä miljardien kasvurahasto on tulos-

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkari: Vastauspuheenvuoro edustaja Hoskonnelle.

13.16 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen ollut ymmärtävinäni, että tässä talossa puhemies myöntää puheenvuorot, ja olen tästä puheenvuorosta kiitollinen — ja edustaja Lindtmanille tietenkin kannustuksesta. Kaikille teille siitä kiitos.

Mutta mitä tulee tähän kilpailukykyyn tai siihen, mitä viime kaudella on sovittu tai yritetty rahastoja tehdä, niin en siitä tiedä mitään, kun en tässä talossa silloin ollut. Mutta mitä tulee tähän kauteen, niin uskallan sanoa sen, että tietenkään semmoista rahastoa ei tule, jossa lapioidaan yrityksille rahaa. Sitä paitsi jos me lähdemme lapioidaan rahaa yrityksille, niin taitaa tuo meidän rakas EU nostaa välittömästi kanteen meitä vastaan laittomasta tuesta yrityksille, niin kuin tiedätte. Ei siinä tarvita puhemiehen apua; sen minä voin teille jo suoraan kertoa, että näin se on, että suoria tukia yrityksille ei tietenkään voi antaa.

Mutta meidän tarkoituksenamme on tietenkin ensin saada yhteiskuntasopimus syntymään, jolloin pystymme pitkällä, jäntevällä, viisaalla palkkapolitiikalla ja työmarkkinapolitiikalla viemään asioita eteenpäin, parantamaan kilpailukykyä poistamalla byrokratiaa, (Puhemies koputtaa) ja kolmantena asiana ovat tietenkin sitten nämä erilaiset uudistukset, joita on valtavan pitkä lista.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkari: Vielä vastauspuheenvuoro tähän edustaja Viitaselle.

13.17 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämähän nyt näyttää siltä, että edustaja Hoskonen ilmeisesti pisti sitten stopin tälle pääministeri Sipilän viime kaudella hyvin voimakkaasti vaatimalle kasvurahastolle. Se on tietenkin hyvin mielenkiintoista. Silloin oli vähän toinen ääni kellossa, (Hannu Hoskonen välihuuto) kun puhuttiin,

Pöytäkirja PTK 11/2016 vp

että tarvitaan kasvua ja kasvurahastoa, ja nyt sanotaan, että eipäs lapiodakaan rahaa. Siis, arvoisat hallituspuolueet, tämä on hyvin vakava asia — hyvin vakava asia. Meidän viemämme täytyy saada vetämään. Me tarvitsemme työpaikkoja tässä ja nyt. (Hannu Hoskonen: Olen samaa mieltä! — Ari Jalonen: Se on hyvä, että on yksimielisyys!) Te olette myös vähän tilillä niistä asioista, mitä te olette puhuneet ennen vaaleja.

Puhemies! Haluan kiinnittää nyt siihen huomiota, että tämän hallituspolitiikan talouslinjan suurin ongelma on se, että te ette tee tarpeeksi toimia työllisyyden eteen tässä ja nyt, vaan te uskotte siihen, että joskus 2017 tulee kenties joitain pakkolakeja. Enpä olisi uskonut, että siellä Niikko ja kumppanit olisivat puhuneet ennen vaaleja äänestäjille, että kyllä, palkanleikkauksellahan näitä työpaikkoja syntyy. Silloin oli kyllä toinen ääni kellossa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, täällä ovat monet edustajat pyytäneet varsinaisen puheenvuoron, odottavat pääsevänsä käyttämään sen tämän aikarajaa puitteissa. En myönnä enää vastauspuheenvuoroja.

13.18 Hanna Sarkkinen vas: Hyvä, kiitoksia puhemiehelle tästä linjauksesta. — Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys on kannatettava. Se on tärkeä osa vientiä ja työllisyysponnisteluja, joskaan se ei ongelmiamme yksinään ratkaise, kuten täällä on ansiokkaasti todettu. Mutta se on yksi tärkeä osa.

Finanssikriisin jälkeen ja pankkiregulaatiomuutosten vuoksi maailman kaikkien merkittävien vientitakuutoimijoiden vastuukanta on kasvanut, kuten myös Finnveran. Suomen lukuja ovat kasvattaneet lisäksi myös telakoiden saamat tilaukset ja niiden rahoitus, ja se on tietysti äärimmäisen positiivinen asia. Eli on tärkeää muistaa se, mitä näiden kasvaneiden lukujen taustalla on, ja nähdä se, että se on myös positiivinen asia.

Suomen vientirahoituksen tulee olla sillä tavalla riittävää, että suomalaisyritykset eivät häviä muille maille rahoituksen järjestymisen takia. Siksi tämäkin lainmuutos on tarpeellinen. Valitettavasti näiden eri vientitakuuyhtiöiden välillä on liiallistakin kilpailua ehkä siinä, että kehitetään yhä uusia rahoitusinstrumentteja ja sillä tavalla kilpaillaan toisten kanssa.

Vientitakuutoiminta on Suomessa ollut kumulatiivisesti itse kannattavaa, mutta riski tappioista on totta kai olemassa, ja se täytyy hyväksyä ja muistaa. Mutta on kuitenkin muistettava se, mitä positiivisia työllisyys- ja talousvaikutuksia tästä vienninrahoittamistoiminnasta Suomelle saadaan, eli tätä kyllä kannattaa harjoittaa. On kuitenkin tärkeätä olla tarkkana, ettei astuta liikaa markkinarahoituksen tielle, ja toisaalta on tärkeätä saada aikaan yleismaailmallisia pelisääntöjä viennin rahoitukselle, ettei tule tätä negatiivista kilpailua.

Tämä lakiesitys on tärkeä, mutta on myös muistettava, että narulla ei loputtomasti voi työntää. Me tarvitsemme myös kysyntää markkinoilla suomalaisille tuotteille, ja sellaisia tuotteita Suomessa pitää valmistaa, joita maailmalla (Puhemies koputtaa) halutaan ostaa. Tämä mainittu pk-yritysten vientiponnistelujen tukeminen on tosi tärkeätä ja tärkeä kehityskohde.

13.20 Lauri Ihalainen sd: Arvoisa puhemies! Yhtyen näihin täällä perusteltuihin puheenvuoroihin haluaisin vain vielä korostaa muutamia seikkoja:

Tämä viennin rahoituksen ja valtuuksien lisääminen kielii kahdesta asiasta. Toisaalta se on semmoinen positiivinen ajatus, koska se voisi parantaa viennin mahdollisuuksia. Mutta kertoo se myös siitä, että tällainen markkinaehtoinen pankkijärjestelmän rahoitusjärjes-

Pöytäkirja PTK 11/2016 vp

telmä ei ehkä toimi niin kuin tässä toivotaan, ja se kertoo myös siitä, että jos viedään tuotteita maailmalle, niin niihin täytyy liittyä myös rahoituspaketti — tuotteet ja rahoituspaketti mahdollistavat sen viennin edistämisen. Sen takia on äärettömän tärkeää, että meillä tällainen instrumentti on.

Se, mihin tässä on kiinnitetty valiokunnassakin huomiota, on se, että kyllä tämä meidän viennin pohja on tosi kapea: 50 firmaa vie yli puolet viennistä. Hienoja firmoja, mutta se on niin haavoittuvaa. Sen vuoksi täytyy tehdä kaikki, että tässä saadaan uutta vientiä uusille aloille ja ennen kaikkea näille keskikokoisille, pienille yrityksille mahdollisuuksia ylittää se henkinen kynnyksen ja päästä kansainvälisille markkinoille. Sen takia tarvitaan näitä juni-orilainoja, sen takia tarvitaan uusia konsepteja, jotta me saamme tätä vientiä paremmalle pohjalle. Tässä pitää ponnistella tosi paljon, ja SDP:hän on tehnyt tähän liittyviä erittäin rakentavia aloitteita.

13.22 Kari Kulmala ps: Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annettua lakia, valtion erityisrahoitusyhtiöistä annettua lakia ja valtion vientitakuista annettua lakia. Pidän esitystä hyvänä. Esityksen tavoitteena on vastata valtion tukeman viennin rahoituksen kasvaneeseen kysyntään. Viennin rahoituksen osalta kilpailluilta rahoitusmarkkinoilta ei edelleenkään ole riittävästi saatavissa rahoitusta erityisesti pitkäaikaista rahoitusta edellyttäviin vientihankkeisiin. Samoin on nähtävissä, etteivät vientihankkeet toteudu, mikäli myyjä ei pysty järjestämään vientihankkeen rahoitusta kilpailukykyisin ehdoin. Markkinoilla on myös kansainvälisesti arvioitaessa nähtävissä selkeä markkinapuute. Tämän paikkaamiseksi valtion täydentävä rahoitus on tarpeen.

Tällä esityksellä vastataan kiristyneeseen kansainväliseen kilpailuun pyrkimällä pitämään suomalainen vienninrahoitusjärjestelmä vähintään samalla tasolla tärkeimpien kilpailijamaiden kanssa. Tämä on erittäin tärkeä seikka, koska kilpailu esimerkiksi Pohjoismaiden välillä on erittäin tiukkaa ja olemme antaneet jo monella sektorilla kilpailijamaille etulyöntiaseman. Esityksessä on tarkasteltu erinomaisesti Suomen kannalta keskeisten maiden vienninrahoitusjärjestelmää. Tämän tarkastelun johtopäätöksenä Suomen vientitakuuvaltuuden enimmäismäärä on tällä hetkellä vertailukelpoinen moneen muuhun maahan verrattuna sekä suhteessa bruttokansantuotteeseen että viennin määrään. Tästä on hyvää jatkaa.

Valtion vastuiden edelleen kasvaessa myös riskit mahdollisista tappioista kasvavat. Työ- ja elinkeinoministeriö arvioi, että kokonaisluottokanta voisi nousta vuoteen 2030 mennessä nykyisestä lähes 7 miljardista eurosta jopa jo yli 30 miljardiin euroon, mikäli uusien luottojen nykyinen myöntötahti jatkuu. Erityisen riskin muodostaa korkotason kääntymisen nousuun, sillä OECD-vientiluottoehtojen mukaiseen korontasaukseen liittyvän korkoriskin varalta on saadun selvityksen mukaan vaikea ennakolta tehokkaasti suojautua. Toisaalta on myös todettava, että tähän asti riski on kyetty hallitsemaan varsin hyvin ja valtio on varautunut erilaisin puskurein mahdollisesti realisoituihin tappioihin. Valtion riskiä arvioitaessa on kuitenkin otettava huomioon, että sellaisetkin hankkeet, joissa vienninrahoitusriski mahdollisesti osittain realisoituu, ovat pääsääntöisesti jossain muussa muodossa tuottaneet yhteiskunnalle myös tuloja.

Pääosa viennin rahoituksesta keskittyy suhteellisen suppeaan osaan teollisuudenaloja. Esimerkiksi cleantech-sektoriin kohdistuvia hankkeita on ollut erittäin vähän. Viennin rakenteen monipuolistumista tulisi pyrkiä edesauttamaan myös vientirahoituksen keinoin.

Pöytäkirja PTK 11/2016 vp

Tämä edellyttää, että myös pienet ja keskisuuret kasvuyritykset voivat nykyistä paremmin hyödyntää valtion tukemaa viennin rahoitusta. Keskeinen ajatus mielestäni on, että meidän tulee turvata suomalainen vienninrahoitusjärjestelmä. Sen tulee seurata kansainvälisiä käytäntöjä, ja meidän on pystyttävä tarjoamaan rahoitusta saman tasoisilla välineillä ja ehdoilla kuin kilpailijamaamme. Muuten jäämme junasta. Päätöksemme valtuuksien määrästä ja niiden ehdoista vaikuttavat suoraan siihen, onko suomalainen vienninrahoitusjärjestelmä keskeisten kilpailijamaiden tasolla. Tämä lienee nykyisen hallitusohjelman tahto.

13.26 Eero Lehti kok: Arvoisa herra puhemies! Työeläkeyhtiöiden lainsäädäntö estää riskirahoituksen, jolloin näissä alusluotoissa pitäisi olla käytännössä joku vastavakuus. Näin ollen työeläkeyhtiöt eivät voi ratkaista tätä asiaa. Sen sijaan valtion kannalta aluksen rakentamisen yhteydessä palkkasummasta perityt verot ja muut vastaavat vähentävät valtion riskiä. Siinä mielessä kansainvälisessä globaalissa kilpailutoiminnassa, jota telakateollisuus sanan varsinaisessa merkityksessä on, valtion vientiluotot ovat välttämättömiä.

Miksi sitten ei synny tätä kasvurahoitusta ja rahastoja? Kysymys on varmaan siitä, että ideoita ja investointikohteita ei löydy sillä kustannustasolla, joka tällä hetkellä Suomessa vallitsee. Se näkyy myös siinä, että poistot ovat olleet pitkään investointeja suuremmat ja osingot erittäin korkeita, jolloin omistajat siirtävät rahaa muihin, tuottavampiin maihin ja kohteisiin kuin Suomella tällä hetkellä on tarjolla.

Ilmeinen virhe tehtiin silloin, kun listaamattomien yhtiöiden progressiivinen verotus otettiin käyttöön, jolloin yritysten omarahoitus kehittyi erittäin huonosti Suomessa. Sitä myöten myös ulkopuolisen rahoituksen saanti on aika heikkoa. Kilpailukyky kuntoon, ja listaamattomien yhtiöiden verotuksesta kannattaisi poistaa se progressio-osuus, jolloin pääomat tulisivat kiinteistöistä ja ulkomailta takaisin Suomeen.

13.27 Kaj Turunen ps: Arvoisa puhemies! Tässä muutama edustaja ottikin esille tämän Puolan tilanteen ja hiukan epäterveen kilpailun näillä kansainvälisillä markkinoilla ja keinot, kuinka siihen voidaan puuttua. Selkeästi Puolalla on tällaisia, voisi sanoa, että ainakin arveluttavia, kiellettyjä valtiontukielementtejä tässä kaupankäynnissään. Miten tämmöiseen voidaan puuttua? Se on juurikin niin, että OECD:n vientiluottosääntelyn tulkintaa pitäisi saada yhtenäisemmäksi ja Suomen pitäisi nimenomaan sitä kautta pyrkiä vaikuttamaan, että tulisi tämä tasapuolinen kilpailutilanne paremminkin täällä.

Sitten näistä riskeistä. Tässähän oli arvio siitä, että vuoteen 2030 mennessä valtion vastuut nousisivat 30 miljardiin asti, mutta se kasvu tavallaan pysähtyy sitten siihen, koska sitten sieltä toisesta päästä alkaa tulla pääomia jo takaisin. Korko sinällänsä ei kohdistu niinkään tähän pääomaan, koska kyllä tämä viennin rahoitus katsotaan kuitenkin niin tiukalla seulalla, että pääomariski on hyvin pieni tässä. Mutta se, mihin se riski sitten kohdistuu, on korko, kun tämä viennin rahoitus tapahtuu niin, että tässä tarjotaan tuote ja rahoitus samassa paketissa ja tämä korko on kiinteä korko. Jos korot sitten pitkällä aikavälillä kuitenkin joka tapauksessa vaihtelevat, niin odotettavissa on ja reilusti sanon, että niitä tappioita voi jonkun verran tulla, mutta ne tulevat siitä koron osuudesta.

Yleiskeskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.

Pöytäkirja PTK 11/2016 vp

4. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 23.2.2016 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 13.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola